

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.02.2026

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yayımlanan “The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries 2025 (SoMFi 2025)” raporu, Türkiye’nin Karadeniz ve Akdeniz kıyılarındaki balıkçılık faaliyetlerine dair endişe verici bulgular içermektedir. Rapora göre, Türkiye’nin de içinde yer aldığı Akdeniz ve Karadeniz havzalarındaki balık stoklarının %52’si hâlâ aşırı av baskısı altındadır. Söz konusu oran 2018’de %75 iken, çeşitli müdahalelere rağmen düşüş sınırlı kalmış ve sürdürülebilir avcılığa ulaşma çabaları yetersiz kalmıştır.

Türkiye, Akdeniz ve Karadeniz’de toplam avın %37’sini tek başına gerçekleştirerek bölgesel olarak en fazla av yapan ülke konumundadır. Öte yandan, toplam üretimin %34’ü balık yetiştiriciliğinden sağlanmakta ve sektör giderek çiftlik balıkçılığına bağımlı hale gelmektedir. FAO raporu, üretimin neredeyse tamamının yalnızca 11 türe yoğunlaştığını belirtmekte, bu durumun biyolojik çeşitliliği tehdit ettiği ve denizel ekosistemlerde uzun vadeli tahribata yol açabileceği vurgulanmaktadır.

Söz konusu süreçten en fazla etkilenen kesimlerin başında küçük ölçekli kıyı balıkçıları gelmektedir. Mersin başta olmak üzere Ege ve Akdeniz kıyılarındaki balıkçılar av sahalarının daraltılması, deniz kirliliği, stokların azalması, trol ve gırgır teknelerinin kıyılara yakın avlanması gibi nedenlerle gelir kaybı, kooperatiflerin işlevsizleşmesi, kuşaklar arası meslek terkleri gibi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır.

Mersin’deki balıkçı kooperatiflerinin basına ve yerel medyaya yansıyan ifadelerinde; yıllar içinde balık popülasyonunda gözle görülür azalma, artan mazot ve ekipman maliyetleri,

41399

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

devlet desteklerinden adil şekilde faydalanamama, denetimsiz ve ruhsatsız balıkçılık faaliyetleri gibi sorunların altı çizilmektedir.

Ayrıca, Türkiye’de deniz ürünleri ihracatı artmasına rağmen küçük ölçekli üreticilerin bu ticaretten yeterince pay alamadığı, sübvansiyonların ve teşviklerin daha çok büyük ölçekli işletmelere yöneldiği anlaşılmaktadır. FAO’nun “Blue Transformation” vizyonu kapsamında önerdiği; katılımcı yönetim, veri temelli izleme, adil gelir paylaşımı, kooperatifleşme ve ekosistem tabanlı yaklaşımlar gibi araçların Türkiye’de ne ölçüde uygulandığı belirsizdir.

Bu bağlamda;

1. FAO SoMFi 2025 raporunda belirtildiği üzere, Türkiye’nin balıkçılık yoluyla yakaladığı türlerin yalnızca 11 tanesine yoğunlaşmasının ekosistem üzerindeki etkisi Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
2. Türkiye’nin 2024 ve 2025 yıllarına ait avcılık yoluyla yakaladığı toplam su ürünü miktarı ve tür dağılımı nedir?
3. Türkiye deniz yetki alanlarında FAO tarafından “aşırı av baskısı altında” olduğu belirtilen türler hangileridir? Bu türler için uygulanan kota, mevsimsel yasak, koruma alanı gibi önlemler nelerdir?
4. Küçük ölçekli balıkçıların faaliyet gösterdiği 0–12 mil arasındaki kıyı suları için ayrı bir sürdürülebilirlik politikası geliştirilmekte midir?
5. Mersin ilinde faaliyet gösteren balıkçı teknesi sayısı, balıkçı ruhsatı bulunan kişi sayısı, kooperatif sayısı ve yıllık av miktarı nedir? Bu rakamlar son 10 yılda nasıl bir değişim göstermiştir?
6. Mersin kıyı bölgesinde tür bazında stok izleme çalışmaları yapılmakta mıdır? Son 5 yılda lüfer, çipura, kefal, palamut, barbun, istavrit gibi türlerin popülasyonlarında azalma tespit edilmiş midir?
7. Kıyı balıkçılığının karşı karşıya olduğu mazot, ağ, bakım, motor, liman kirası gibi maliyetler göz önüne alındığında, mevcut destekleme politikaları bu giderleri karşılamaya yeterli midir?

41399

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

8. Mersin'deki küçük ölçekli balıkçılar 2023 ve 2024 yıllarında ne kadarlık bir destekleme ödemesi almıştır? Kooperatif üzerinden av yapan balıkçılara sağlanan özel teşvik programları bulunmakta mıdır?
9. Türkiye, FAO'nun önerdiği "Blue Transformation" çerçevesinde ekosistem temelli balıkçılık yönetimi, katılımcı karar alma, balıkçı topluluklarının örgütlenmesi gibi başlıklar altında hangi kurumsal reformları planlamaktadır?
10. Türkiye'nin su ürünleri ihracatından elde ettiği gelir son 3 yılda nasıl bir seyir izlemiştir? Bu gelirlerin kıyı balıkçıları ile paylaşımına dair bir politika geliştirilmekte midir?